

Väljaandja:	Rahandusminister
Akti liik:	määrus
Teksti liik:	terviktekst
Redaktsiooni jõustumise kp:	05.08.2018
Redaktsiooni kehtivuse lõpp:	31.01.2019
Avaldamismärge:	RT I, 02.08.2018, 12

Siseriiklike aktsiisikauba saatedokumentide menetlemise kord

Vastu võetud 25.06.2014 nr 22
[RT I, 28.06.2014, 153](#)
jõustumine 01.07.2014

Muudetud järgmiste aktidega

Vastuvõtmine	Avaldamine	Jõustumine
22.10.2017	RT I, 27.10.2017, 1	01.01.2018
31.07.2018	RT I, 02.08.2018, 9	05.08.2018

Määrus kehtestatakse [alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse](#) § 45 lõike 14 alusel.

1. peatükk Toimingud siseriiklike aktsiisikauba saatedokumentide haldamise elektroonilises süsteemis

§ 1. A- ja T-saatelehe vormi ja saatelehtedega seotud teatiste vormide ülesehitus ning saatelehtede ja saatelehtedega seotud teatiste andmekoosseis

(1) A- ja T-saatelehe (edaspidi koos nimetatuna *saateleht*), saatelehe tühistamise teatise, veo katkestamise teatise, aktsiisikauba vastuvõtmise teatise, erinevuste selgitamise teatise ja toimingu hilinemise selgituse vormide ülesehitus ning saatelehel, teatistel ja selgitusel nõutavad andmed on toodud määruse lisades 1–6.

(2) Paber kandjal saatelehele kantavad andmed peavad olema vastavuses saatelehe lahtrite numbritega siseriiklike aktsiisikauba saatedokumentide haldamise elektroonilises süsteemis (edaspidi *SADHES*).

§ 2. Saatelehe esitamine ja saatelehele numbrilise andmine

(1) Aktsiisikauba lähetaja esitab maksuhaldurile eeltäidetud saatelehe SADHESis enne aktsiisikauba lähetamist.

(2) Maksuhaldur teavitab eeltäidetud saatelehe esitajat saatelehe täitmisel tehtud vigadest viivitamata. Kui saatelehe täitmisel on tehtud vigu või kui aktsiisikauba lähetamine ei ole alkoholi-, tubaka-, kütuse- ja elektriaktsiisi seaduse (edaspidi *aktsiisiseadus*) alusel lubatud, saatelehe numbrit ei väljastata.

(3) Maksuhaldur tunnistab saatelehe kehtivaks sellele numbrilise andmisega ning teatab aktsiisikauba lähetajale saatelehe numbrilise andmise kaudu.

(4) Aktsiisikauba veol kaasas oleva saatelehe väljatrükil või äridokumendil peab olema selgelt eristatavalt märgitud maksuhalduri antud saatelehe number. Asendustoiminguna koostatud saatelehele annab numbrilise andmise kaudu aktsiisikauba lähetaja vastavalt lõigetele 7 ja 8.
[[RT I, 27.10.2017, 1](#)- jõust. 01.01.2018]

(5) Maksuhaldur annab kuni 12-ks kalendrikuuks loa mitte märkida SADHES kaudu saadud saatelehe numbrilise andmise väljatrükile või äridokumendile alkoholi ja tubakatoodete lähetamise korral, kui on täidetud järgmised tingimused:

[[RT I, 27.10.2017, 1](#)- jõust. 01.01.2018]

- 1) kalendripäevas koostatakse SADHES-s keskmiselt vähemalt 100 saatelehte;
- 2) lähetaja saatelehtede elektrooniline süsteem ja SADHES on liidetud infosüsteemide andmevahetuskihiga;

3) lähetaja märgib saatelehe väljatrükile maksuhalduriga kooskõlastatud saatelehe numbriga, mis vastab lõikes 7 sätestatud nõuetele;

4) punktis 3 nimetatud saatelehe number märgitakse SADHES-s koostatavale saatelehele.

(6) Maksuhalduril on õigus pikendada SADHES kaudu antud saatelehe numbriga saatelehele märkimata jätmise õigust kuni 12 kalendrikuu kaupa.

(7) Aktsiisikauba lähetaja antud saatelehe number koosneb:

1) suurest tähest „A” või „T”, mis tähistavad saatelehe liiki;

2) aastaarvu kahest viimasest numbrist;

3) saatelehe numbrist kasvavas järjekorras vastavalt kalendriaasta jooksul aktsiisikauba lähetaja poolt väljastatud nende A- ja T-saatelehtede arvule kokku, millele aktsiisikauba lähetaja on andnud numbriga.

(8) Maksuhalduri teavitamisel taasesitamist võimaldavas vormis võib lõike 7 punktis 3 nimetatud juhul arvestada A- ja T-saatelehtede numbreid eraldi. Samuti võib maksuhalduri teavitamisel märkida importimise kohast toodava aktsiisikauba A-saatelehe numbriga ning väljaspool aktsiisiladu vastu võetud aktsiisikauba võõrandamise T-saatelehe numbriga teistest A- ja T-saatelehtede numbritest eraldi arvestuses.

§ 3. Saatelehe tühistamine

(1) Aktsiisikauba lähetajal on õigus saateleht tühistada enne aktsiisikauba lähetamist.

(2) Saateleht on tühine, kui aktsiisikaupa ei lähetata saatelehele märgitud kuupäeval.

(3) Kui saatelehele märgitud kuupäeval aktsiisikaupa ei lähetatud, peab aktsiisikauba lähetaja viivitamata esitama maksuhaldurile saatelehe tühistamise teatise.

(4) Kui aktsiisikauba lähetajal ei ole õigust lähetada aktsiisikaupa ajutises aktsiisivabastuses või kui saatelehele märgitud aktsiisikauba vastuvõtjal ei ole õigust võtta vastu ajutises aktsiisivabastuses lähetatud aktsiisikaupa, tühistab maksuhaldur saatelehe enne aktsiisikauba lähetamist.

(5) Saateleht loetakse tühistatuks momendist, mil SADHES on omistanud saatelehe olekuks „tühistatud”.

(6) Maksuhaldur teavitab aktsiisikauba vastuvõtjat saatelehe tühistamisest SADHES kaudu.

§ 4. Saatelehe liikumine

Maksuhaldur edastab saatelehe SADHES kaudu pärast selle kehtivaks tunnistamist aktsiisikauba saajale.

§ 5. Saatelehe andmete muutmine

(1) Aktsiisikauba lähetaja peab teatama maksuhaldurile kehtivaks tunnistatud saatelehe andmete muutmisest enne aktsiisikauba lähetamist, välja arvatud juhul, kui aktsiisikauba veo ajal toimub aktsiisikauba sihtkoha või veovahendi muutmine. Aktsiisikauba lähetaja peab teatama veovahendi muutmisest või aktsiisikauba sihtkoha muutmisest veo ajal enne selle muutmist.

(2) Aktsiisikauba sihtkohta on lubatud muuta, kui aktsiisikauba uuele adressaadile koostatava saatelehe profiil on sama. Saatelehe profiil on andmete koosseis saatelehe liikide ja aktsiisikauba vastuvõtjate lõikes.

(3) Aktsiisikauba sihtkoha ja saaja muutmise korral saab muuta kaubaarve andmeid ilma saatelehte tühistamata. Andmete muutmiseks täidab aktsiisikauba lähetaja kehtivaks tunnistatud saatelehe vastavad andmeväljad ja esitab saatelehe SADHES kaudu uuesti kinnitamiseks.

(4) Maksuhaldur kontrollib saatelehele märgitud andmeid ja vigade puudumise korral kinnitab andmete muutmist SADHES kaudu. Saatelehe number ei muutu.

(5) Maksuhaldur teavitab aktsiisikauba saajat saatelehe andmete muutmisest SADHES kaudu.

§ 6. Saatelehe menetluse katkestamine

Aktsiisikauba veo katkestamisel katkestab maksuhaldur SADHES-s selle aktsiisikauba saatelehe menetluse ja täidab veo katkestamise teatise. SADHES omistab saatelehe olekuks „vedu katkestatud”.

§ 7. Aktsiisikauba saadetise jagamine mitme saaja vahel

Aktsiisikauba lähetajal ei ole lubatud märkida ühele saatelehele mitut aktsiisikauba saajat.

§ 8. Aktsiisikauba vastuvõtmisest teatamine

(1) Aktsiisikauba vastuvõtja on kohustatud maksuhaldurile teatama talle aktsiisilaopidaja poolt lähetatud aktsiisikauba vastuvõtmisest, osalisest vastuvõtmisest või vastuvõtmisest keeldumisest (edaspidi koos nimetatuna *vastuvõtmisest teatamine*) viivitamata, kuid mitte hiljem kui viiendal päeval aktsiisikauba sihtkohta

jõudmise päevast arvates. Paragrahvis 16 nimetatud juhtudel peab aktsiisikauba vastuvõtmisest teatama maksuhaldurile, kui saadeti ei vasta saatelehel märgitule.

- (2) Aktsiisikauba vastuvõtmisest teatamiseks esitatakse aktsiisikauba vastuvõtmise teatis SADHES kaudu.
- (3) Aktsiisikauba vastuvõtja märgib vastuvõtmise teatisele lisaks muudele nõutavatele andmetele need andmed aktsiisikauba saadetise kohta, mis on erinevad saatelehel märgitust.
- (4) Maksuhaldur kinnitab aktsiisikauba vastuvõtjale aktsiisikauba vastuvõtmise teatise kättesaamist, kui vigu teatise täitmisel ei avastatud. Maksuhaldur teatab aktsiisikauba vastuvõtjale avastatud vigadest aktsiisikauba vastuvõtmise teatise viivitamata. Aktsiisikauba vastuvõtmise teatis on maksuhalduri poolt kätte saadud ja kinnitatud, kui teatise olekuks SADHES-s on „vastu võetud” või „kaubast keeldutud”.
- (5) Maksuhaldur edastab SADHES kaudu aktsiisikauba vastuvõtmise teatise aktsiisikauba lähetajale.

§ 9. Aktsiisikauba erinevuste põhjendamine

(1) Kui müügipakendisse villimata või pakendamata aktsiisikauba koguse mõõtetulemus erineb saatelehele märgitud aktsiisikauba kogusest aktsiisiseaduse § 33¹ lõike 6 alusel kehtestatud majandus- ja kommunikatsiooniministri määruses sätestatud mõõtetulemuse lubatud laiendmääramatuse ulatuses, teeb aktsiisikauba vastuvõtja aktsiisikauba vastuvõtmise teatisele asjaomase märke, märgib mõõdetud koguse ja lisab mõõteakti numברי ja kuupäeva.
[RT I, 27.10.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

(2) Lõikes 1 nimetatust muudel juhtudel märgib aktsiisikauba vastuvõtja erinevuste põhjused aktsiisikauba vastuvõtmise teatisele. Kui aktsiisikauba vastuvõtjal puudub teave aktsiisikauba puudu- või ülejäägi või muu erinevuse tekkimise asjaolude kohta, sest ta ei korraldanud aktsiisikauba vedu ega vastutanud veo ajal aktsiisi maksmise eest, teeb ta vastuvõtmise teatisele märke teabe puudumise kohta.

(3) Aktsiisikauba lähetaja märgib lõikes 2 nimetatud aktsiisikauba puudu- või ülejäägi ning aktsiisikauba vastuvõtmise teatisele märgitud muude erinevuste tekkimise põhjused erinevuste selgitamise teatisele ja esitab selle maksuhaldurile SADHES kaudu viivitamata, kuid mitte hiljem kui viiendal päeval aktsiisikauba vastuvõtmise teatise saamise päevast arvates.

§ 10. Teavituse esitamata jätmise põhjendamine

- (1) Kui maksuhaldurit ei teavitatud aktsiisikauba sihtkoha muutmise eest enne muutmist, peab aktsiisikauba lähetaja esitama maksuhaldurile toiminguhilinemise selgituse SADHES kaudu.
- (2) Kui vastuvõtmise teatist ei esitatud maksuhaldurile tähtajaks, peab aktsiisikauba vastuvõtja esitama maksuhaldurile toiminguhilinemise selgituse SADHES kaudu.
- (3) Toiminguhilinemise selgitus esitatakse viivitamata.

§ 11. Aktsiisikauba ekspordimisest teatamine

(1) Maksuhaldur võrdleb tolli koostatud ekspordikinnituse andmeid saatelehe andmetega ja täidab SADHES-s aktsiisikauba ekspordimisest teatise, kui ekspordikinnituse andmed kinnitavad saatelehele märgitud aktsiisikauba ekspordimist. Ekspordikinnitus tõendab aktsiisikauba väljumist ühenduse territooriumilt.

(2) Maksuhaldur edastab aktsiisikauba ekspordimisest teatise aktsiisikauba lähetajale SADHES kaudu.

§ 12. Saatelehe koostaja, kui aktsiisilattu toimetatav aktsiisikaup võetakse vastu lähetaja juures

(1) A-saatelehe koostab aktsiisiga maksustamata aktsiisikaupa vastu võttev aktsiisilaopidaja, kui aktsiisilattu toimetatakse:

- 1) peremehele aktsiisikaup;
- 2) aktsiisivabastuse luba omava isiku või asutuse valduses olev aktsiisikaup;
- 3) selle isiku või asutuse valduses olevat aktsiisikaupa, mille aktsiisivabaks kasutamiseks ei ole isikul ega asutusel enam õigust vastavalt aktsiisiseadusele.

(2) A-saatelehe koostab aktsiisilaopidaja, kelle tegevusluba on tunnustatud kehtetuks või kelle tegevusloa kehtivus on peatatud, kui aktsiisikaupa vastu võttev aktsiisilaopidaja võtab kauba vastu selle lähetamise kohas.

2. peatükk

Asendustoimingute rakendamise ja SADHES-s kajastamise kord

§ 13. Asendustoiming

Asendustoiming on SADHES-s vormistatava saatelehe asendamine pabersaatelehega (edaspidi *asendussaateleht*) ja SADHES kaudu saadetavate teatistega samasisuliste teatiste (edaspidi *asendusteatis*) saatmine muid maksuhalduri heaks kiidetud andmesidekanaleid kaudu.

§ 14. Asendustoimingu rakendamise kohustus

Aktiisikauba lähetaja või vastuvõtja peavad kasutama asendustoimingut, kui maksuhalduri SADHES ei tööta või saateleht ei ole SADHES kaudu aktiisikauba vastuvõtmise otsuse teatamiseks kättesaadav.

§ 15. Asendustoimingu rakendamine maksuhalduri teavitamisel

(1) Lisaks §-s 14 nimetatud juhtudele on maksuhalduri teavitamisel taasesitamist võimaldaval viisil lubatud A-saatelehte asendada pabersaatelehega järgmistel juhtudel:

- 1) õhusõiduki varustamisel alkoholi, tubakatoodete ja kütusega, kui õhusõidukit varustava aktiisilaopidaja tegevuskoht asub selle õhusõiduki tankimiskoha või pardavarustamise koha lennujaama territooriumil;
- 2) laeva varustamisel kütusega, kui laeva varustava aktiisilaopidaja tegevuskoht asub selle laeva tankimiskoha sadama territooriumil.

(2) Lisaks käesoleva määruse §-s 14 nimetatud juhtudele on maksuhalduri teavitamisel taasesitamist võimaldaval viisil lubatud T-saatelehte asendada pabersaatelehega järgmistel juhtudel:

- 1) õhusõiduki varustamisel kütusega, kui õhusõidukit varustava aktiisilaopidaja tegevuskoht asub selle õhusõiduki tankimiskoha lennujaama territooriumil;
- 2) laeva varustamisel kütusega, kui laeva varustava aktiisilaopidaja tegevuskoht asub selle laeva tankimiskoha sadama territooriumil.

(3) Lisaks lõikes 1 ja 2 sätestatud juhtudele on asendustoimingut lubatud kasutada, kui ettevõtja on maksuhaldurit taasesitamist võimaldaval viisil teavitanud tehnilistest probleemidest tingitud juurdepääsu takistustest SADHES-le ja probleemide kavandatud lahendamise ajast.

§ 16. Asendustoimingu rakendamine aktiisikauba vastuvõtmise teatise puhul

Lisaks §-s 14 nimetatud juhtudele on elektroonilist vastuvõtmise teatist SADHESis lubatud asendada aktiisikauba saatelehe väljatrükile, äridokumendile või asendussaatelehele märgitud kaubasaaja kinnitusega aktiisikauba vastuvõtmise kohta:

[RT I, 27.10.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

- 1) paragrahvis 15 nimetatud juhtudel;
- 2) aktiisiseaduse § 27 lõike 1 punktides 1 ja 1¹ nimetatud juhtudel;
- 3) T-saatelehe alusel aktiisikauba vastuvõtmisel aktiisilaopidajast erineva isiku poolt;
- 4) aktiisikauba toimetamisel laeva pardale;

[RT I, 27.10.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

- 5) aktiisikauba toimetamisel õhusõiduki pardale.

[RT I, 27.10.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

§ 17. Asendussaatelehe ja -teatise koostamise põhimõtted ning nimetatud dokumentidele märgitavad andmed

(1) Asendussaateleht või -teatis koostatakse ja esitatakse SADHES kaudu esitatava saatelehe või teatisega samadel põhimõtetel.

(2) Asendussaateleht või -teatis peab sisaldama samu andmeid, mida sisaldab SADHES-s koostatava saatelehe või aktiisikauba vastuvõtmise teatise väljatrükk või SADHES-s koostatav muu teatis.

(3) Paragrahvi 15 lõigetes 1 ja 2 nimetatud juhtudel peab asendussaateleht sisaldama määruse lisas 7 nimetatud andmeid. Aktiisikauba maksmise üle järelevalve tagamiseks on maksuhalduril õigus nõuda täiendavate andmete märkimist asendussaatelehele. Asendussaatelehe lahtrite paigutus kooskõlastatakse maksuhalduriga.

§ 18. Asendustoimingute kajastamine SADHES-s

(1) SADHES-i töö taastumisel või § 15 lõike 3 tähenduses juurdepääsu taastumisel SADHES-le peavad aktiisikauba lähetaja ja vastuvõtja viivitamata esitada SADHES kaudu tagantjärele saatelehed ja teatised vastavalt toimingute kronoloogilisele järjekorrale, kui kasutati asendustoiminguid.

(2) Paragrahvi 15 lõigetes 1 ja 2 nimetatud juhtudel peab aktiisilaopidaja esitama maksuhaldurile SADHES kaudu A- või T-saatelehe ühe kalendripäeva jooksul eelmisel kalendripäeval koostatud asendussaatelehtede kohta. Aktiisikauba saajate lõikes võib A- või T-saatelehele koondada andmed eelmise kalendripäeva jooksul koostatud asendussaatelehtede kohta. Kui SADHES ei tööta saatelehe esitamise tähtajal, esitatakse saateleht SADHES kaudu viivitamata pärast SADHES töö taastumist. Maksuhaldur aktepteerib põhjendatud juhul

saatelehe esitamist SADHES kaudu käesolevas lõikes nimetatust erineval ajal. Saatelehe SADHES kaudu esitamise tähtaeg märgitakse aktsiisilaopidaja töökorralduse eeskirjas, kui see on erinev käesolevas lõikes nimetatust.

(3) Paragrahvis 16 nimetatud juhtudel peab aktsiisikauba vastuvõtja esitama vastuvõtmise teatise SADHES kaudu, kui saadeti ei vasta saatelehel märgitule. Paragrahvi 15 lõigetes 1 ja 2 nimetatud juhtudel aktsiisikauba vastuvõtmise teatist SADHES kaudu ei esitata.

(4) Aktsiisikauba lähetaja esitab aktsiisikauba vastuvõtja asemel vastuvõtmise teatise SADHES kaudu, kui:

1) aktsiisikauba võtab vastu aktsiisiseaduse § 27 lõike 1 punktides 1 või 1¹ nimetatud isik, asutus, organisatsioon, esindus või relvajõud;

2) aktsiisikaup toimetatakse laeva või õhusõiduki pardale.

(5) Aktsiisikauba lähetaja ja vastuvõtja vahelisel kokkuleppel võib paber kandjal T-saatelehe alusel vastu võetud aktsiisikauba vastuvõtmise teatise esitada SADHES-s aktsiisikauba lähetaja. Aktsiisikauba saaja teeb saatelehe väljatrükile märke nõusoleku kohta, et aktsiisikauba lähetaja sisestab SADHES süsteemi aktsiisikauba vastuvõtmise andmed tema eest. Kui kaubasaajaks on teine aktsiisilaopidaja, ei ole aktsiisikauba lähetajal lubatud esitada vastuvõtmise teatist.

(6) Aktsiisikauba vastuvõtja peab viivitamata esitama asendustoiminguna koostatud vastuvõtmise teatise aktsiisikauba lähetajale, kui:

1) aktsiisikaup lähetati vastuvõtjale ajutises aktsiisivabastuses ja vastuvõtja ei esita SADHES kaudu vastuvõtmise teatist;

2) ajutise aktsiisivabastuseta lähetatud aktsiisikauba saadeti erineb saatelehele märgitust ja aktsiisikauba vastuvõtmise teatise esitab SADHES kaudu aktsiisikauba lähetaja.

(7) Paragrahvis 14 ja § 15 lõikes 3 nimetatud juhtudel SADHES kaudu tagantjärele esitatavate saatelehtede ja teatiste täitma asumisel valitakse SADHES dokumendi liigi klassifikaatorist asendustoiming. Muudel juhtudel vormistatakse saatelehed ja teatised tavakorras nende esitamiseks SADHES kaudu tagantjärele.

§ 19. Määruse kehtetuks tunnistamine

[Käesolevast tekstist välja jäetud.]

§ 20. Määruse rakendamine

Määrus jõustub 2014. aasta 1. juulil.

[Lisa 1 Saateleht](#)
[RT I, 02.08.2018, 9- jõust. 05.08.2018]

[Lisa 2 Tühistamise teatis](#)

[Lisa 3 Vastuvõtmise teatis](#)
[RT I, 27.10.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

[Lisa 4 Erinevuste selgitamise teatis](#)
[RT I, 27.10.2017, 1- jõust. 01.01.2018]

[Lisa 5 Toimingu hilinemise selgitus](#)

[Lisa 6 Veo katkestamise teatis](#)

[Lisa 7 Asendussaatelehe andmed](#)